

PRECARIAT i POBRESA EN EL TREBALL

**Dia Internacional per l'Erradicació de la pobresa
17 d'octubre de 2019**

**UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS
DE CATALUNYA**

17 d'octubre, Dia Internacional per l'Erradicació de la Pobresa

Amb motiu del **Dia Internacional per l'Erradicació de la Pobresa**, que se commemora cada 17 d'octubre, la **UGT de Catalunya** volem denunciar els impactes que el mercat de treball té sobre les situacions de risc de pobresa. Concretament, **denunciem la manca d'estabilitat i de qualitat dels llocs de treball del mercat laboral català, la inestabilitat laboral i els salaris baixos que està abocant a moltes persones treballadores cap a la precarietat laboral i, en conseqüència, cap a la pobresa en el treball.**

Aquest mes d'octubre la **UGT de Catalunya** hem iniciat la campanya **Visibilitzem el precariat** per denunciar directament i obertament les feines precàries, algunes de les quals encara es desconeixen socialment. Des de la UGT de Catalunya **volem fer ressò de l'abast de la precarietat en l'àmbit laboral i visibilitzar com aquesta precarietat moltes vegades aboca a les persones treballadores a viure en situació de risc de pobresa.**

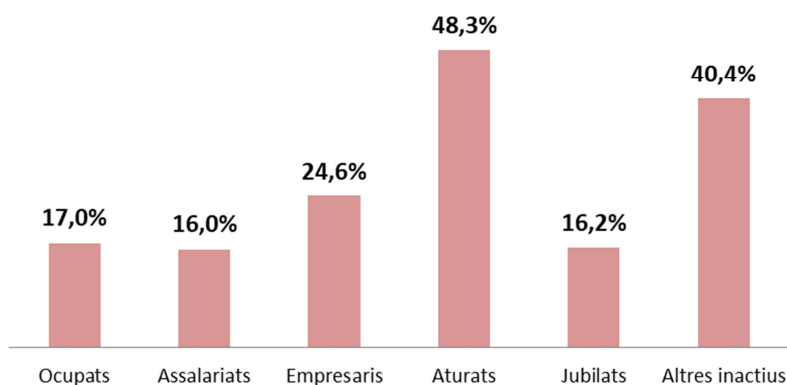
Dins d'aquesta campanya ja ho hem denunciat:

41,2%	→ <i>4 de cada 10 treballadors i treballadores es troben en situació de precarietat laboral</i>
23,5%	→ <i>1 de cada 4 assalariats i assalariades té un salari baix</i>

Aquests treballadors i treballadores són totalment vulnerables a patir la pobresa i l'exclusió social pel fet de tenir treballs precaris, menys estables i pitjor remunerats, vulnerabilitat que s'incrementa substancialment en els períodes que deixen de rebre un salari i depenen del sistema de protecció social, per exemple cobrant una prestació d'atur. I aquesta situació es reproduirà a tots els membres de la seva família que en depenguin econòmicament d'ells i d'elles.

17%	→ <i>Gairebé 1 de cada 6 treballadors i treballadores estan en risc de pobresa o exclusió social</i>
48,3%	→ <i>Gairebé 1 de cada 2 persones a l'atur es troben en situació de risc de pobresa o exclusió social</i>

**Taxa risc de pobresa o exclusió social (Taxa AROPE)
Catalunya 2018**

Font: **UGT de Catalunya** a partir de dades de l'Enquesta de condicions de vida (IDESCAT)

La temporalitat, la reducció de les jornades a partir del foment de la parcialitat involuntària, la rotació, els contractes de curta durada i la facilitat de l'acomiadament al nostre país, juntament amb el foment de les empreses multiserveis, falses cooperatives, falsos autònoms i d'ocupacions de plataformes digitals, estan sent determinants per a pressionar a la baixa els salaris i, en conseqüència, a incrementar la pobresa en el treball.

Les estadístiques sobre el mercat laboral a Catalunya ens indiquen que hi ha un col·lectiu força significatiu de persones que treballen atrapades en un cercle viciós de precarietat, en una dinàmica de constants entrades i sortides de l'atur i l'ocupació, alternant feines de curta durada amb períodes a l'atur, acceptant feines a temps parcial tot i voler treballar més hores i amb desconeixement total de quins seran els seus ingressos anuals, ingressos que, a més, depenen en part d'una cobertura reduïda de les prestacions d'atur.

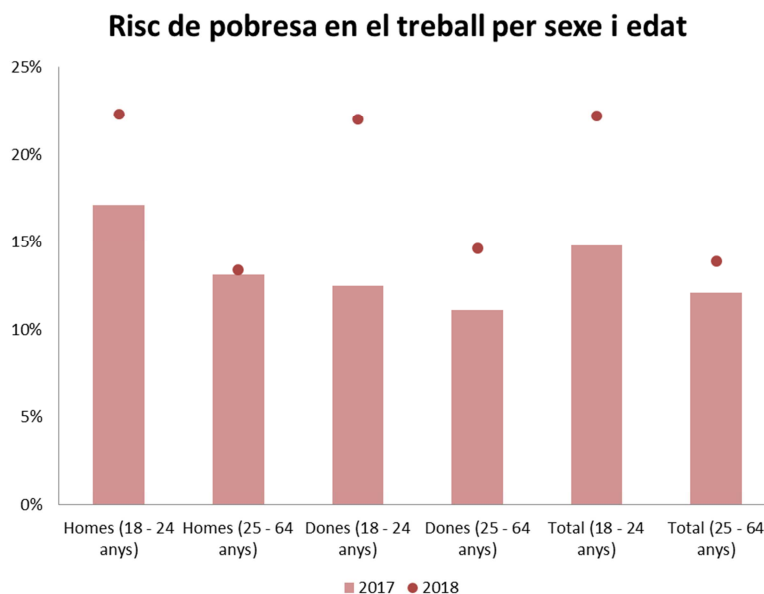
21,9%	<i>Població assalariada amb contracte temporal 2018</i>
6%	<i>Contractes 2018 temporals de durada =< 7 dies</i>
2,55	<i>Rotació laboral 2018 (contractes per persona)</i>
4,17	<i>Rotació laboral 2018 ETT's (contractes per persona a les ETT's)</i>
7,6%	<i>Població ocupada amb jornada parcial involuntària</i>
22,5%	<i>Població ocupada amb menys d'1 anys d'antiguitat</i>
59%	<i>Població desocupada (que ja ha treballat) que no rep ni subsidi ni prestació</i>

Font: Enquesta de la Població activa i IDESCAT, *Balanç de la contractació a Catalunya*.

2018 CATALUNYA: creixement de la pobresa en el treball en tots els col·lectius

Ho acabem de veure, el 17% de la població ocupada està en risc de pobresa o d'exclusió social (taxa AROPE), gairebé 575.000 persones, un 15% més de persones que un any enrere.

Si volem afinar una mica més per veure com es distribueix la pobresa en el treball entre homes i dones i en funció de l'edat, ens hem de fixar en la taxa de risc de pobresa que, juntament amb la taxa AROPE, anualment actualitza l'IDESCAT a partir de l'Enquesta de Condicions de Vida. Com veiem al gràfic que ve a continuació, el risc de pobresa en el treball ha augmentat en un any tant en homes i en dones i a totes les edats. Els creixements més acusats s'observen entre les persones joves i les dones.

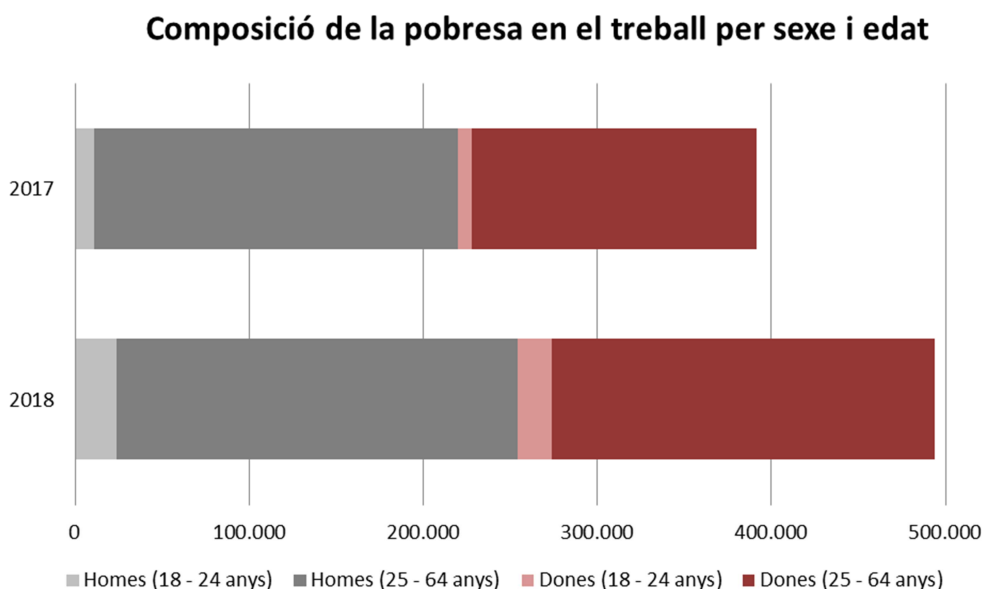

Font: **UGT de Catalunya** a partir de dades de l'Enquesta de condicions de vida (IDESCAT)

Col·lectius amb major creixement de pobresa en el treball

QUI?	T. RISC POBRESA EN EL TREBALL	CREIXEMENT 2017-2018
JOVES	22,2%	+ 7,4 P.P.
DONES	15%	+ 3,9 P.P.

Respecte l'any passat no ha variat la composició de la pobresa en el treball, però sí ha augmentat la intensitat de la pobresa en el treball entre les dones i els menors de 25 anys. El creixement del nombre de dones en risc de pobresa en el treball ha augmentat un 40% front el 15,6% del creixement mostrat en els homes. I pel que fa a les persones joves d'entre 18 i 25 anys, aquestes han tingut un creixement del 127% front el 26% de les persones d'entre 25 i 64 anys.

Font: **UGT de Catalunya** a partir de dades de l'Enquesta de condicions de vida (IDESCAT)

RETROCÉS RESPECTE ELS OBJECTIUS DE L'AGENDA 2030

Recentment aprovat pel Govern el ***Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya***, que té l'objectiu principal d'assolir els 17 Objectius per al Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides, hem de constatar que **partim amb retrocessos en l'assoliment dels objectius:**

- **ODS 1** Erradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes
- **ODS 8** Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a totes les persones.

	Fita 1.2. Per a 2030, reduir com a mínim a la meitat la proporció d'homes, dones, nens i nenes de totes les edats que viuen en la pobresa en totes les seves dimensions. Fita 1.3. Posar en pràctica en l'àmbit nacional sistemes i mesures apropiades de protecció social per a totes les persones, nivells mínims inclosos i, per a 2030, aconseguir una àmplia cobertura de les persones pobres i vulnerables.
--	---

El nombre de persones en situació de risc de pobresa ha augmentat un 7,4% entre el 2017 i el 2018. L'augment del nombre de menors de 18 anys en risc de pobresa ha estat inferior a la mitjana de Catalunya, tot i així, el 2018 hi havia un 4,8% més de menors en risc de pobresa.

Els increments més acusats s'han produït en les dones i en les persones de més 65 i més anys. Respecte a les dones, el nombre de dones en risc de pobresa s'ha

incrementat un 17,4%. I pel que fa a les persones de 65 i més anys, l'increment ha estat del 25,4%¹.

	Fita 8.5. Per a 2030, aconseguir l'ocupació plena i productiva i garantir un treball digne per a tots els homes i dones, inclosos el jovent i les persones amb discapacitat, així com la igualtat de remuneració per treball d'igual valor. Fita 8.8. Protegir els drets laborals i promoure un entorn de treball segur i protegit per a totes les persones treballadores, incloses les migrants, en particular les dones migrants i les persones amb ocupacions precàries.
---	---

Com acabem de veure, **en un any s'ha incrementat el nombre de persones en risc de pobresa en el treball: un 26,2%**. Aquest fet ens ha d'alarmar de les feines precàries que abunden en el nostre mercat de treball i que fonamenten que s'hagi incrementat tant el nombre de persones treballadores que no obtenen ingressos salarials suficients per assegurar-se viure per sobre del llindar de la pobresa.

El Pla nacional per a l'Agenda 2030 a Catalunya identifica els compromisos del Govern amb relació a cadascun dels ODS i de les seves respectives fites. Entre els compromisos dels ODS 1 i 8 hi ha un compartit que volem prestar especial atenció:

	
Compromís: <i>Assegurar els mínims d'una vida digna a les persones i famílies que es troben en situació de pobresa i desenvolupar la promoció de la persona i el seu apoderament, per mitjà de la Renda Garantida de Ciutadania.</i>	

¹ Segons dades de l'Enquesta de Condicions de Vida, facilitades per l'IDESCAT, la població en risc de pobresa a Catalunya era de 1.581.800 persones el 2018 i de 1.472.300 persones el 2017. Els menors de 18 anys en risc de pobresa eren 404.000 el 2018 i 385.600 el 2017. Les dones en risc de pobresa el 2018 van ser 913.000 i el 2017 van ser 778.000. Les persones de 65 i més anys en risc de pobresa el 2018 eren 262.600 i el 2017 eren 209.400.

El passat 15 de setembre es van complir dos anys de la posada en marxa de la Renda Garantida de Ciutadania (RGC). Segons dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, respecte als expedients que procedeixen de la Renda Mínima d'Inserció (RMI), hi ha 5.226 expedients més que fa dos anys. És a dir, **la transformació de la RMI cap a una RGC**, que té la finalitat d'evitar que cap llar catalana es quedi sense ingressos o sense ingressos suficients i promoure la seva autonomia i participació activa en la societat, **només ha significat augmentar la protecció econòmica a 5.226 llars més.**

En aquest sentit, la UGT de Catalunya hem reclamat al Govern de la Generalitat que agilitzi el desplegament del reglament de la RGC, per tal de facilitar instruccions i solucions sobre les diferents casuístiques que ara mateix estan portant a denegacions o suspensions cautelars, i incorporar perfils que ara queden fora. Hem d'assenyalar que **des del setembre del 2018 només el 36% de les sol·licituds valorades complien els requisits i que els motius principals de denegació han estat superar els ingressos (40%) i treballar a jornada completa (12%).**

Les últimes dades que tenim sobre la gestió de la RGC ens indiquen que actualment hi ha 79.501 expedients de la RGC, dels quals 31.356 són expedients de persones activables laboralment. D'aquests 31.356 expedients, el 96% han demanat la prestació complementària d'activació i inserció, més de 30.000 persones, però només s'han realitzat 17.015 sessions d'inici de pla d'inserció i **només 5.401 persones han participat en mesures actives d'inserció.** Això significa que **unes 13.000 persones resten a l'espera d'iniciar el seu pla d'inserció**, el 44%.

DAVANT AQUESTS FETS QUE ACABEM DE DENUNCIAR, LA UGT DE CATALUNYA...

- Reclamen l'establiment d'uns salaris dignes, augmentant l'SMI per complir amb la Carta Social Europea, arribant al 60% del salari mitjà, que en el cas de Catalunya està al voltant dels 1.100 euros, amb l'objectiu de millorar la capacitat adquisitiva de les persones treballadores. I el trasllat a la negociació col·lectiva dels acords assolits al AENC i l'AIC: cap conveni col·lectiu per sota dels 14.000 euros anuals.
- Exigim la derogació immediata de les darreres reformes laborals imposades que van han provocat l'empitjorament de les condicions laborals i la desprotecció de les persones treballadores.
- Reclamem a les administracions totes aquelles mesures actives urgents que contribueixin a augmentar la qualitat de l'ocupació:
 - Millora de la qualitat dels serveis públics d'ocupació.
 - Destinació de més recursos a les polítiques actives d'ocupació, especialment en la millora dels processos de qualificació professional de les persones treballadores.
 - Foment de la contractació indefinida i la jornada completa com a model general de la contractació laboral. Iniciar una revisió exhaustiva de l'ús real de la contractació temporal, abordant el més aviat possible la reforma de la legislació en matèria de contractació, definint de manera més clara què és contractació temporal, quan es pot utilitzar i quan no, per augmentar la seva causalitat, articulant un sistema de sancions realment dissuasiu d'aquestes pràctiques il·legals.
 - Dotar a la Inspecció de Treball de més recursos i més personal per tal de perseguir amb més intensitat el frau en la contractació temporal, les

falses cooperatives, la utilització de falsos autònoms, la falsa parcialitat, les hores extraordinàries realitzades fora del previst per la llei, els incompliments dels convenis col·lectius i la discriminació en la contractació. I estendre la implementació del registre obligatori de la jornada i el control horari en les empreses.

- Reducció de la jornada laboral fins a les 32 hores, com a eina de crear més ocupació i facilitar la conciliació de la vida laboral, personal, familiar i fomentar la corresponsabilitat.

- Reclamem que es garanteixi la cobertura social de les persones que ja han esgotat les prestacions per desocupació. En aquest sentit, instem al Govern de la Generalitat que abordi amb prioritat el desenvolupament del dret a la RGC que ha d'ajudar a les persones a lluitar contra la incertesa que genera no tenir uns ingressos suficients, incrementi les polítiques actives que afavoreixin la inserció laboral de les persones beneficiàries i amplii aquest dret cap a col·lectius vulnerables que actualment no estan protegits per aquesta llei.
- Exigim que es revereixin les retallades en polítiques socials i es fixi un terra de despesa social amb el que sigui possible garantir els mínims indispensables per a una societat cohesionada i com a garant de cobrir les necessitats mínimes d'un estat de benestar de tota la ciutadania.
- Reivindiquem una suficient pressió fiscal que permeti el finançament d'un estat de benestar fort amb serveis públics de qualitat. Necessitem un sistema fiscal just i progressiu i que revisi en profunditat els beneficis fiscals que aporten regressivitat al sistema.
- Reclamem no acabar l'any 2019 sense disposar de pressupostos i així poder fer front a les necessitats socials que té Catalunya.